

[Morten Lange.]

at få de bedst mulige bønder til at drive danske landbrug. Det kan jeg ikke rigtig forestille mig at vi er 100 pct. uenige om.

I øvrigt til hr. Dohrmann: vi vil meget gerne være med til at stemme dette lovforslag ned. Det er bare spildt ulejlighed at køre på et forslag for tredje gang.

Landbrugsministeren (Poul Dalsager):

Der har været rettet nogle spørgsmål til mig, sidst af hr. Lowzow, vedrørende to specielle problemer, nemlig 57.000 kr.-grænsen og forpagtningsproblemet.

Jeg vil ikke afvise, at der er visse ting, der skal ses på i denne lov. Jeg har også sagt ved en tidligere lejlighed, at jeg vil bede det udvalg, som skal se på hele landbrugets fremtid, om at tage denne lov op til undersøgelse og vurdering for at se, om de grænser og de bestemmelser, som man én gang har vedtaget, eventuelt trænger til korrektion på forskellige områder. Det vil jeg bestemt ikke afvise.

Hr. Søren Jensen (Hasseris) har stillet mig et spørgsmål om yngrelandmandsbestemmelserne i forhold til EF, og her må vi sige, at det ligger nok meget tungt. Vi ved, at problemet er behandlet i en specialgruppe og i specialkomiteen for landbrug, men der er flere lande, som er imod, at man gør mere ud af det, og derfor kan man vist kun forestille sig en forbedring af disse regler i forbindelse med et forlig om et større kompleks af ting, som man ville gennemføre.

Hr. Søren Jensen (Hasseris) siger, at i dette lovforslag er der ingen anvisning på, hvordan man vil støtte den unge landmand, og det er jo fuldstændig korrekt, som det er sagt. Dette er nemlig en anvisning på, hvordan man støtter den gamle landmand på den unge landmands bekostning. Det er det, dette lovforslag har til hensigt. Det lagde hr. Burgdorf heller ikke skjul på. Jeg skal ikke lægge skjul på, at jeg var lidt rystet og meget skuffet over den tale, som hr. Burgdorf holdt. Man vil gå videre i denne retning og ophæve endnu flere af de begrænsninger, vi har i retning af at kunne erhverve landbrugsejendomme, idet hr. Burgdorf påstår, at landbruget er gjort til et lukket erhverv. Det er min opfattelse, at landbruget skal være, hvad det altid har været, et frit erhverv. Det opnår man efter min op-

fattelse bedst ved, at bønderne, som de altid har gjort, bor dér, hvor de arbejder, dér, hvor de har deres ejendom. Det opnår man efter min opfattelse også bedst ved, at man lader bønderne drive landbrug og ikke direktørerne eller direktørernes fruer. Hvis direktørerne eller direktørernes fruer ønsker at blive landmænd, skal de naturligvis have den samme ret som alle andre, og når hr. Burgdorf nævner spørgsmål om eventuelt at stille et uddannelseskraft, ville det jo være sådan, at uddannelsesstillbuddene naturligvis blev givet til alle, som ønsker at blive landmænd.

Jeg har ikke færdiggjort mine overvejelser i den retning, men også det vil indgå i de overvejelser, der skal foregå i den kommende tid. Jeg ved ikke, om det kan kaldes, at man stavnsbinder bønderne, at de bor på deres gårde, sådan som de altid har gjort det, og sådan som de efter min opfattelse også bør blive ved med at gøre.

Hr. Burgdorf har andre løsninger på problemerne. Lad de unge spare op skattefrit, så har de nemlig endnu flere penge at kunne betale til den gamle, den dag ejendommen skulle skifte ejer. Og ophæv skatten på produktionsjord, hvilket omgående vil betyde en forøgelse af prisen på produktionsjord, også til gavn for den gamle landmand.

Der er sagt mange grimme ting om dette lovforslag ved denne førstebehandling. Jeg må tilstå, at jeg synes, de næsten er rigtige alle sammen.

Svend Haugaard (RV):

Der er sagt en hel del om tåbelighed og skamlet osv. om den eksisterende lov, men der er ikke fremført nogle argumenter, og da slet ikke noget, der kunne sige, hvordan man ellers skal løse problemerne med generationsskiftet. Og det var da faktisk rart at få at vide, om man har andre måder at løse det på.

Der er sagt, at den danske bonde blev stavnsbundet igen. Det er der dog nok forskellige meninger om. Han kan da frit sælge og rejse væk, og jeg har en vis erfaring for, at der er adskillige landmænd, som har påpeget meget stærkt, at de var nødt til at bygge ekstra boliger på stedet, ekstra huse til deres medhjælpere, fordi det simpelt hen var nødvendigt, at også medhjælperen boede på stedet, så man måtte have ekstra bolig i